

บทที่ ๔
ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยดำเนินการเสนอตามลำดับต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา

๔.๓ การเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ตามตัวแปร ตำแหน่งระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อให้ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
F	แทน	ค่าสถิติ F ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
S	แทน	ค่าสถิติสำหรับการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของ Scheffe'
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

แสดงผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ดังแสดงในตาราง ๔.๒

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑. ตำแหน่ง	ผู้บริหาร	๒๒	๑๓.๐๒
	ครู	๑๔๗	๘๖.๙๘
	รวม	๑๖๙	๑๐๐.๐๐
๓. ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	๖๘	๔๐.๒๔
	สูงกว่าปริญญาตรี	๑๐๑	๕๙.๗๖
	รวม	๑๖๙	๑๐๐.๐๐
๒. ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า ๕ ปี	๓๔	๒๐.๑๒
	๖-๑๐ ปี	๔๕	๒๖.๖๓
	๑๑ ปี ขึ้นไป	๙๐	๕๓.๒๕
	รวม	๑๖๙	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๙๘ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๗๖ และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน ๑๑ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒๕

๔.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน ดังแสดง ในตาราง ๔.๓ – ๔.๗

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ด้านเมตตา	๔.๖๓	๐.๒๓	มากที่สุด
๒. ด้านกรุณา	๔.๕๓	๐.๓๒	มากที่สุด
๓. ด้านมุทิตา	๔.๕๘	๐.๒๙	มากที่สุด
๔. ด้านอุเบกขา	๔.๕๖	๐.๓๓	มากที่สุด
รวม	๔.๕๘	๐.๒๖	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๕๘$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเมตตา ($\bar{X}= ๔.๖๓$) รองลงมา คือ ด้านมุทิตา($\bar{X}= ๔.๕๘$) ด้านอุเบกขา ($\bar{X}= ๔.๕๖$) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านกรุณา ($\bar{X}= ๔.๕๓$)

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔
ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตา

ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ผู้บริหารมอบหมายงานโดยคำนึงถึงความรู้และความสามารถของบุคลากร	๔.๗๗	๐.๔๔	มากที่สุด
๒. ผู้บริหารการสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรอย่างเหมาะสม	๔.๕๓	๐.๕๐	มากที่สุด
๓. ผู้บริหารส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	๔.๖๔	๐.๕๕	มากที่สุด
๔. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม และสัมมนาทางวิชาการ	๔.๗๘	๐.๔๓	มากที่สุด
๕. ผู้บริหารใช้หลักความยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากร	๔.๕๗	๐.๕๔	มากที่สุด
๖. ผู้บริหารมีความปรารถนาดีต่อบุคลากร ไม่พูดจา ส่อเสียดให้ร้ายผู้อื่น	๔.๕๑	๐.๖๑	มากที่สุด
๗. ผู้บริหารมีเจตนาบริสุทธิ์ที่จะช่วยเหลือบุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างมีความสุข โดยปราศจากอคติ	๔.๖๗	๐.๔๗	มากที่สุด
๘. ผู้บริหารพร้อมให้คำปรึกษา แนะนำ และรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรด้วยความจริงใจ	๔.๖๕	๐.๔๘	มากที่สุด
๙. ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ และอุทิศตนในการปฏิบัติราชการให้กับสถานศึกษา	๔.๖๑	๐.๕๔	มากที่สุด
๑๐. ผู้บริหารให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไต่ถามทุกข์สุขของบุคลากรอย่างทั่วถึง	๔.๕๘	๐.๕๔	มากที่สุด
รวม	๔.๖๓	๐.๒๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ต่อ ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสามลำดับแรกข้อ คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม และสัมมนาทางวิชาการ ($\bar{X}=4.78$) ผู้บริหารมอบหมายงานโดยคำนึงถึงความรู้และความสามารถของบุคลากร ($\bar{X}=4.77$) ผู้บริหารมีเจตนาบริสุทธิ์ที่จะช่วยเหลือบุคลากรในการ

ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข โดยปราศจากอคติ ($\bar{X}=4.67$) และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีความปรารถนาดีต่อบุคลากร ไม่พูดจาส่อเสียดให้ร้ายผู้อื่น ($\bar{X}=4.51$)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดนครราชสีมา ด้านกรุณา

ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ผู้บริหารให้คำปรึกษา และช่วยเหลือบุคลากรเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน	๔.๖๐	๐.๕๗	มากที่สุด
๒. ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและจัดหาทุนการศึกษาให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษา	๔.๕๑	๐.๕๕	มากที่สุด
๓. ผู้บริหารให้คำชี้แนะสิ่งที่เป็นประโยชน์และสิ่งที่ไม่ทำให้เกิดโทษแก่บุคลากร	๔.๔๖	๐.๖๒	มาก
๔. ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างโปร่งใส และชอบธรรม พร้อมทั้งแจ้งผลการประเมินให้ทราบเป็นรายบุคคล	๔.๕๐	๐.๖๖	มาก
๕. ผู้บริหารจัดสวัสดิการภายในสถานศึกษา เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของบุคลากร	๔.๔๖	๐.๕๕	มาก
๖. ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือบุคลากรตามกำลังความสามารถ ที่พอจะช่วยเหลือได้	๔.๕๘	๐.๕๕	มากที่สุด
๗. ผู้บริหารให้คำปรึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร	๔.๕๖	๐.๕๔	มากที่สุด
๘. ผู้บริหารมีระบบการลาตามเหตุผลความจำเป็นแล้วแต่กรณี โดยไม่ถือว่าเป็นการขาดงาน	๔.๕๑	๐.๕๖	มากที่สุด
๙. ผู้บริหารบริจาคทรัพย์สินของเพื่อกิจกรรมส่วนรวมตามความเหมาะสม	๔.๕๗	๐.๕๒	มากที่สุด
๑๐. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการแจ้งสิทธิประโยชน์ที่บุคลากรพึงได้รับหลังจากการลา	๔.๕๗	๐.๕๖	มากที่สุด
รวม	๔.๕๓	๐.๓๒	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ต่อ ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ด้านกรุณา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ๓ ข้อ และระดับมากที่สุด ๗ ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสามลำดับแรกข้อ คือ ผู้บริหารให้

คำปรึกษา และช่วยเหลือบุคลากรเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.60$) ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือบุคลากรตามกำลังความสามารถ ที่พอจะช่วยเหลือได้ ($\bar{X}=4.58$) ผู้บริหารบริจาคทรัพย์สิ่งของเพื่อกิจกรรมส่วนรวมตามความเหมาะสม ($\bar{X}=4.57$) ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการแจ้งสิทธิประโยชน์ที่บุคลากรพึงได้รับหลังจากจากราชการ ($\bar{X}=4.57$) และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารให้คำชี้แนะสิ่งที่เป็นประโยชน์และสิ่งที่ทำให้เกิดโทษแก่บุคลากร ($\bar{X}=4.46$) ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการแจ้งสิทธิประโยชน์ที่บุคลากรพึงได้รับหลังจากจากราชการ ($\bar{X}=4.46$)

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดนครราชสีมา ด้านนิติ

ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ไม่ทอดย้อยต่อปัญหาและอุปสรรค	๔.๗๒	๐.๔๗	มากที่สุด
๒. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่	๔.๕๑	๐.๖๐	มากที่สุด
๓. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน	๔.๕๗	๐.๕๖	มากที่สุด
๔. ผู้บริหารการยกย่อง สรรเสริญ บุคลากรที่ทำประโยชน์ให้กับสถานศึกษา	๔.๕๗	๐.๕๒	มากที่สุด
๕. ผู้บริหารยกย่องและสนับสนุนให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	๔.๕๑	๐.๕๐	มากที่สุด
๖. ผู้บริหารแสดงความชื่นชมยินดีกับบุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้ง	๔.๖๐	๐.๕๓	มากที่สุด
๗. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ชี้แจงเหตุผลกรณีเกิดข้อพิพาท	๔.๖๐	๐.๕๔	มากที่สุด
๘. ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบให้กับบุคลากรที่ขยันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง	๔.๖๒	๐.๕๓	มากที่สุด
๙. ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ	๔.๕๓	๐.๕๘	มากที่สุด
๑๐. ผู้บริหารชื่นชมและยินดีต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยความจริงใจ	๔.๕๗	๐.๕๒	มากที่สุด
รวม	๔.๕๘	๐.๒๙	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ต่อ ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัด นครราชสีมา ด้านมุทิตา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๕๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสามลำดับแรกข้อ คือ ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความ ซื่อสัตย์ไม่ทอดทิ้งต่อปัญหาและอุปสรรค ($\bar{X}=๔.๗๒$) ผู้บริหารพิจารณาความดี ความชอบให้กับบุคลากรที่ขยันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง ($\bar{X}=๔.๖๒$) ผู้บริหารแสดงความชื่นชมยินดีกับบุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้ง ($\bar{X}=๔.๖๐$) ผู้บริหาร เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ชี้แจงเหตุผลกรณีเกิดข้อพิพาท ($\bar{X}=๔.๖๐$) และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหาร ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ($\bar{X}=๔.๕๑$) ผู้บริหารยกย่องและ สนับสนุนให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ($\bar{X}=๔.๕๑$)

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการ บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดนครราชสีมา ด้านอุเบกขา

ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑. ผู้บริหารปฏิบัติตนกับบุคลากรด้วยหลักเหตุผล ความซื่อสัตย์ เป็นกลาง และมีความเที่ยงธรรม	๔.๖๐	๐.๕๐	มากที่สุด
๒. ผู้บริหารมีความเห็นอกเห็นใจบุคลากรเมื่อมี ความทุกข์	๔.๕๑	๐.๖๐	มากที่สุด
๓. ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบของบุคลากร อย่างบริสุทธิ์ และยุติธรรม	๔.๖๑	๐.๕๕	มากที่สุด
๔. ผู้บริหารตัดสินและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น กับบุคลากรโดยไม่มีอคติ	๔.๔๘	๐.๖๒	มาก
๕. ผู้บริหารคัดเลือกบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา หรือดูงานด้วยโปร่งใส และยุติธรรม	๔.๕๗	๐.๕๑	มากที่สุด
๖. ผู้บริหารไม่แสดงอาการดีใจ หรือเสียใจจนเกิดเหตุ เมื่อบุคลากรประสบความสำเร็จหรือประสบความสำเร็จ เตือนร้อน	๔.๕๓	๐.๕๙	มากที่สุด
๗. ผู้บริหารใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินปัญหา ด้วยความชอบธรรม	๔.๖๐	๐.๕๘	มากที่สุด
๘. ผู้บริหารเป็นผู้รับฟังที่ดี เมื่อบุคลากรเกิดผิดใจกัน	๔.๕๓	๐.๕๗	มากที่สุด
๙. ผู้บริหารเป็นผู้มีเหตุผลและวางตัวเป็นกลาง อย่างสม่ำเสมอ	๔.๕๔	๐.๕๓	มากที่สุด

๑๐. ผู้บริหารปฏิบัติงานโดยการยึดกฎระเบียบ ของสถานศึกษา	๔.๖๓	๐.๕๐	มากที่สุด
รวม	๔.๕๖	๐.๓๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ผู้บริหารและครูมีการรับรู้ต่อ ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัด นครราชสีมา ด้านอุเบกขา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ๑ ข้อ ระดับมากที่สุดทุก ๙ ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสามลำดับแรกข้อ คือ ผู้บริหาร ปฏิบัติงานโดยการยึดกฎระเบียบของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.63$) ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบของ บุคลากรอย่างบริสุทธิ์ และยุติธรรม ($\bar{X}=4.61$) ผู้บริหารปฏิบัติตนกับบุคลากรด้วยหลักเหตุผล ความซื่อสัตย์ เป็นกลาง และมีความเที่ยงธรรม ($\bar{X}=4.60$) ผู้บริหารใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสิน ปัญหาด้วยความชอบธรรม ($\bar{X}=4.60$) และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารตัดสินและแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคลากรโดยไม่มีอคติ ($\bar{X}=4.48$)

๔.๓ การเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ตามตัวแปร ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

๔.๓.๑ การเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติ ธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา ดังแสดงในตาราง ๔.๘ – ๔.๙

ตาราง ๔.๘ การเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติ ธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำตามหลัก พรหมวิหาร ๔	ผู้บริหาร (๒๒ คน)		ครู (๑๔๗ คน)		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. เมตตา	๔.๔๒	๐.๓๙	๔.๖๖	๐.๑๘	-๒.๘๘๑*	๐.๐๐๙
๒. กรุณา	๔.๒๒	๐.๕๕	๔.๕๘	๐.๒๓	-๓.๐๑๒*	๐.๐๐๖
๓. มุทิตา	๔.๒๕	๐.๔๙	๔.๖๓	๐.๒๑	-๓.๕๔๗*	๐.๐๐๒
๔. อุเบกขา	๔.๑๕	๐.๕๒	๔.๖๒	๐.๒๔	-๔.๑๖๓*	๐.๐๐๐
รวม	๔.๒๖	๐.๔๕	๔.๖๒	๐.๑๘	-๓.๖๘๔*	๐.๐๐๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๘ พบว่า ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม

ตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยครุมีค่าเฉลี่ยการรับรู้สูงกว่าผู้บริหาร

ตาราง ๔.๙ การเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔	ปริญญาดรี (๖๘ คน)		สูงกว่าปริญญาดรี (๑๐๑ คน)		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. เมตตา	๔.๖๐	๐.๓๒	๔.๖๕	๐.๑๔	-๑.๓๐๓	๐.๑๙๖
๒. กรุณา	๔.๕๑	๐.๔๔	๔.๕๕	๐.๒๐	-๐.๕๒๐	๐.๖๐๔
๓. มุทิตา	๔.๕๑	๐.๔๑	๔.๖๓	๐.๑๖	-๒.๒๕๔	๐.๐๒๗
๔. อุเบกขา	๔.๔๘	๐.๔๕	๔.๖๑	๐.๑๘	-๒.๒๐๖	๐.๐๓๐
รวม	๔.๕๓	๐.๓๘	๔.๖๑	๐.๑๓	-๑.๗๒๒	๐.๐๘๙

จากตาราง ๔.๙ พบว่า ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

๔.๓.๒ การเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ดังแสดงในตาราง ๔.๑๐ - ๔.๑๖

ตาราง ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔	ประสบการณ์การทำงาน					
	ต่ำกว่า ๕ ปี (n = ๓๔)		๖ - ๑๐ ปี (n= ๔๕)		๑๑ ปีขึ้นไป (n= ๙๐)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
๑. เมตตา	๔.๔๘	๐.๓๙	๔.๗๐	๐.๑๗	๔.๖๕	๐.๑๔
๒. กรุณา	๔.๓๓	๐.๕๔	๔.๖๗	๐.๑๗	๔.๕๔	๐.๒๐
๓. มุทิตา	๔.๓๕	๐.๕๐	๔.๖๗	๐.๑๙	๔.๖๓	๐.๑๕

๔. อุเบกขา	๔.๒๔	๐.๕๔	๔.๖๘	๐.๒๐	๔.๖๒	๐.๑๗
รวม	๔.๓๕	๐.๕๖	๔.๖๘	๐.๑๔	๔.๖๑	๐.๑๒

จากตาราง ๔.๑๐ พบว่า ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน ๖ – ๑๐ ปี มีค่าเฉลี่ยการรับรู้สูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๖๘) รองลงมา คือ ๑๑ ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ = ๔.๖๑) และลำดับสุดท้าย คือ ต่ำกว่า ๕ ปี ($\bar{X}$ = ๔.๓๕)

ตาราง ๔.๑๑ การเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
๑. ด้านเมตตา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๒	๒	๐.๕๑	๑๐.๗๖*	๐.๐๐
	ภายในกลุ่ม	๗.๙๐	๑๖๖	๐.๐๕		
	รวม	๘.๙๓	๑๖๘			
๒. ด้านกรุณา	ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๘	๒	๑.๑๔	๑๓.๑๑*	๐.๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔.๔๐	๑๖๖	๐.๐๙		
	รวม	๑๖.๖๘	๑๖๘			
๓. ด้านมุทิตา	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๔	๒	๑.๑๗	๑๖.๔๕*	๐.๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๑.๘๑	๑๖๖	๐.๐๗		
	รวม	๑๔.๑๕	๑๖๘			
๔. ด้านอุเบกขา	ระหว่างกลุ่ม	๔.๖๑	๒	๒.๓๐	๒๗.๘๖*	๐.๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๓.๗๒	๑๖๖	๐.๐๘		
	รวม	๑๘.๓๒	๑๖๘			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๕	๒	๑.๑๘	๒๑.๑๑*	๐.๐๐
	ภายในกลุ่ม	๙.๒๖	๑๖๖	๐.๐๖		
	รวม	๑๑.๖๑	๑๖๘			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๑ พบว่า ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยภาพรวมและรายด้าน รายละเอียดดังตาราง

๔.๑๒ – ๔.๑๖

ตาราง ๔.๑๒ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานเป็นรายคู่

ประสิทธิภาพการทำงาน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๕ ปี	๖ - ๑๐ ปี	๑๑ ปีขึ้นไป
		๔.๓๕	๔.๖๘	๔.๖๑
ต่ำกว่า ๕ ปี	๔.๓๕	-	๐.๓๓*	๐.๒๖*
๖ - ๑๐ ปี	๔.๖๘	-	-	-๐.๗๐
๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๖๑	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพการทำงาน ๖ – ๑๐ ปี มีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่ำกว่า ๕ ปี และ ๑๑ ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตาราง ๔.๑๓ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตา จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานเป็นรายคู่

ประสิทธิภาพการทำงาน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๕ ปี	๖ - ๑๐ ปี	๑๑ ปีขึ้นไป
		๔.๔๘	๔.๗๐	๔.๖๕
ต่ำกว่า ๕ ปี	๔.๔๘	-	๐.๒๒*	๐.๑๗*
๖ - ๑๐ ปี	๔.๗๐	-	-	-๐.๐๕
๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๖๕	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพการทำงาน ๖ – ๑๐ ปี

มีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า ๕ ปี และ ๑๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตาราง ๔.๑๔ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ด้านกรุณา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานเป็นรายคู่

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๕ ปี	๖ - ๑๐ ปี	๑๑ ปีขึ้นไป
		๔.๓๓	๔.๖๗	๔.๕๔
ต่ำกว่า ๕ ปี	๔.๓๓	-	๐.๓๔*	๐.๒๑*
๖ - ๑๐ ปี	๔.๖๗	-	-	๐.๑๓
๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๕๔	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงาน ๖ - ๑๐ ปี มีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ด้านกรุณา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า ๕ ปี และ ๑๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตาราง ๔.๑๕ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ด้านมุทิตา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานเป็นรายคู่

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๕ ปี	๖ - ๑๐ ปี	๑๑ ปีขึ้นไป
		๔.๓๕	๔.๖๖	๔.๖๒
ต่ำกว่า ๕ ปี	๔.๓๕	-	๐.๓๑*	๐.๒๗*
๖ - ๑๐ ปี	๔.๖๖	-	-	๐.๐๔
๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๖๒	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๕ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงาน ๖ - ๑๐ ปี

มีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ด้านมูทิตา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า ๕ ปี และ ๑๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตาราง ๔.๑๖ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ด้านอุเบกขา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานเป็นรายคู่

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๕ ปี	๖ - ๑๐ ปี	๑๑ ปีขึ้นไป
		๔.๒๔	๔.๖๘	๔.๖๒
ต่ำกว่า ๕ ปี	๔.๒๔	-	๐.๔๕*	๐.๓๘*
๖ - ๑๐ ปี	๔.๖๘	-	-	๐.๐๖
๑๑ ปีขึ้นไป	๔.๖๒	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๖ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงาน ๖ - ๑๐ ปี มีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ด้านอุเบกขา แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า ๕ ปี และ ๑๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๔ แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียน

พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา

การบริหารงานไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน คือ การมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารงาน การที่ผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จสูงสุดได้นั้น ต้องเป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ เพราะภาวะผู้นำเปรียบเสมือนอาวุธประจำกายของผู้บริหารที่จะช่วยให้การบริหารงานเกิดผลสัมฤทธิ์ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร

พรหมวิหาร ๔ เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ทุกคนต้องมีประจำใจเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ บุคคลใดยึดถือหลักธรรมนี้จะทำให้มีพฤติกรรมการแสดงออกที่ดีและเหมาะสม ถือเป็นแนวธรรมะปฏิบัติของบุคคลที่เป็นผู้ปกครองและการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ที่สำคัญเป็นหลักธรรมที่จะนำผู้บริหารไปสู่ความสำเร็จสูงสุด ซึ่งประกอบด้วยหลักปฏิบัติ ๔ ประการ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๑๒ คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและครู เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ทั้ง ๔ ด้าน ตามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย ได้ดังนี้

๑) ด้านเมตตา

แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ด้านเมตตา ได้แก่ ผู้บริหารควรแสดงความรักความเมตตา และเอาใจใส่ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาเปรียบเสมือนสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน มีหลักการบริหารที่ชัดเจนตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลความถูกต้อง ไม่อคติเอนเอียงเสียผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม แสดงน้ำใจกับเพื่อนร่วมงานและลูกน้องในโอกาสอันสมควร หมั่นสังเกตและซักถามความเป็นอยู่ของลูกน้อง ซึ่งจะทำให้เขารู้สึกว่าผู้บังคับบัญชาเอาใจใส่และห่วงใยด้วยความใจจริง เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่ดีที่จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ด้านกรุณา

แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ด้านกรุณา ได้แก่ ผู้บริหารควรมีความเมตตากรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการ ให้ความช่วยเหลือแบ่งปันน้ำใจหรือสงเคราะห์ทั้งทางด้านวัตถุ กำลังกายและกำลังใจ จัดสวัสดิการและผลประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้บุคลากร ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบสถานศึกษาให้มีประโยชน์ใช้สอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงความปลอดภัยและไม่เป็นอันตรายต่อชีวิต มีการพัฒนาและเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ไม่เป็นคนเกรี้ยวกราด มีอารมณ์ฉุนเฉียว ไม่รับฟัง

เหตุผลของผู้อื่น ไม่พูดจาตู่ถูกเหยียดหยามผู้อื่นให้รู้สึกอับอายต่อหน้าธารกำนัล ไม่ใช้วาจาหยาบคาย ยกตนข่มท่านและใช้อำนาจข่มเหงจิตใจผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาประสบปัญหา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานหรือเรื่องส่วนตัวผู้บริหารควรเข้าไปช่วยเหลือ และสนับสนุนตามความเหมาะสม ซึ่งหลายครั้งสิ่งที่ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องการอาจเป็นแค่เพียงคำพูดที่สร้างแรงบันดาลใจ หรือคำพูดที่ทำให้กำลังใจก็เป็นได้ และที่สำคัญ คือ ผู้บริหารจะต้องไม่ทอดทิ้งผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อประสบปัญหา

๓) ด้านมุกิตา

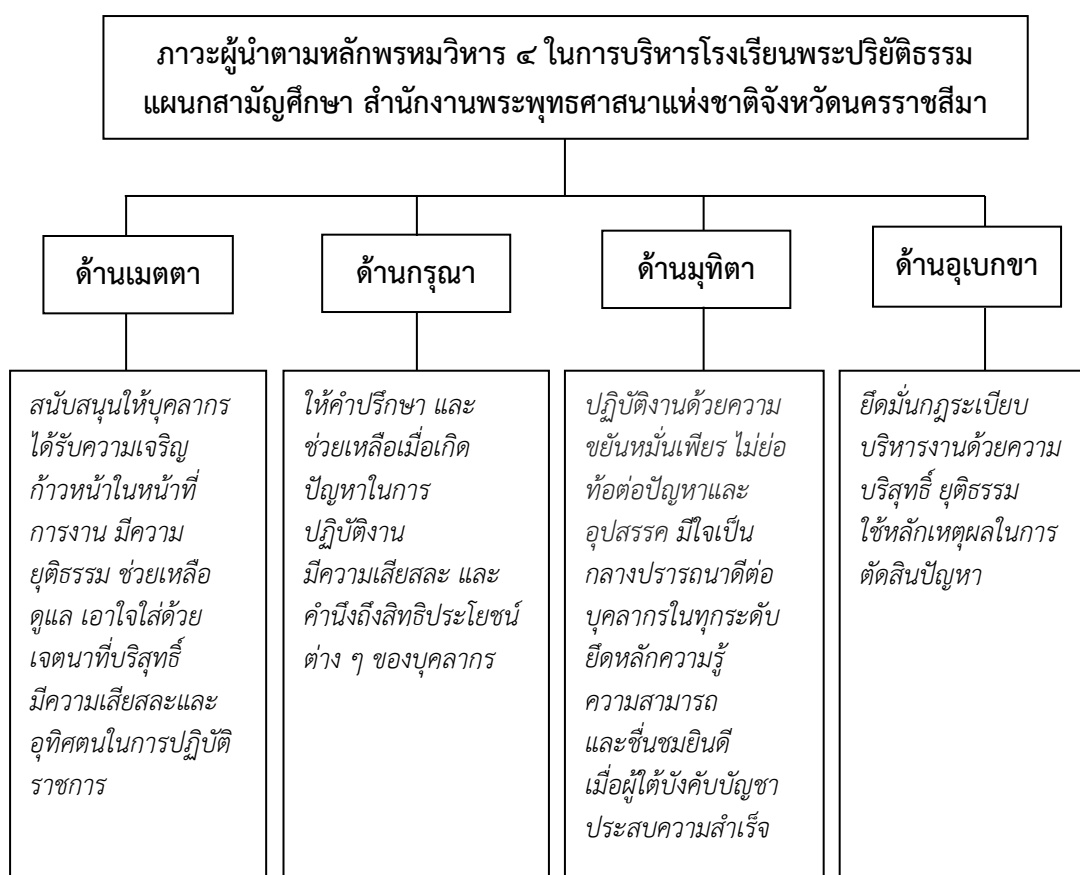
แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ด้านมุกิตา ได้แก่ ผู้บริหารควรทำตนเป็นกัลยาณมิตรมากกว่าเป็นผู้บังคับบัญชา รู้จักเป็นผู้ให้และเป็นผู้รับที่ดี ยกย่องให้เกียรติลูกน้อง ใช้วัฒนธรรมการทำงานแบบพี่แบบน้อง ยึดหลักการทำงานแบบประชาธิปไตย สร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานด้วยความขยันทุ่มเทอย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยการปูนบำเหน็จความชอบตามสมควร ให้ความยุติธรรมในเรื่องของการประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่โดยไม่เข้าไปควบคุมกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด ควรส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจงาน และที่สำคัญในยามที่ลูกน้องประสบความสำเร็จ ทำผลงานได้ดีได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งผู้บริหารควรแสดงความชื่นชมยินดีจากใจจริง อย่างกลัวว่าลูกน้องจะได้ดีขึ้นมาเหนือตนเองแต่ควรส่งเสริมอย่างเต็มที่และภาคภูมิใจว่าลูกน้องตนเองกำลังได้รับความก้าวหน้าซึ่งเหมาะสมกับความสามารถและความทุ่มเทที่เขามีให้กับองค์กร

๔) ด้านอุเบกขา

แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ด้านอุเบกขา ได้แก่ ผู้บริหารต้องรู้จักวางเฉย ทำใจเป็นกลาง ไม่ปฏิบัติเอนเอียงด้วยความรักหรือชัง มีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ไม่เห็นแก่ตัว ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารคน ให้ความรักความเป็นธรรมกับทุกคน ปกครองด้วยความรักและเอื้ออาทร มีความเข้าใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างถ่องแท้ การจะชื่นชมหรือตำหนิควรใช้คำพูดอย่างระมัดระวัง ควรใส่ใจถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมลูกน้องให้ทำงานเป็นทีม สร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการให้รางวัลเป็นการตอบแทนและมอบหมายงานให้เหมาะสม หรือบางครั้งแม้ผู้บริหารมีความปรารถนาอยากช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชายามเดือดร้อน แต่หากสิ่งที่เขาทำเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เช่น มีการทุจริต คดโกงต่อหน้าที่ หรือทำผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม เรื่องเหล่านี้ผู้บริหารต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย โดยไม่เลือกปฏิบัติหรือละเว้นแต่ประการใด

๔.๕ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา “ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา” พรหมวิหาร ๔ เป็นหลักธรรมสำหรับทุกคนที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ เป็นหลักธรรมที่ได้รับการพิสูจน์จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาวะผู้นำหลายๆ ท่านแล้วว่าเป็นหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จสูงสุดและสามารถนำหลักธรรมนี้ไปปฏิบัติได้อย่างเห็นผล ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๑

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดนครราชสีมา ได้นำหลักพรหมวิหาร ๔ มาใช้ในการบริหารงานซึ่งประกอบด้วยหลักธรรม ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านเมตตา ๒) ด้านกรุณา ๓) ด้านมุทิตา และ ๔) ด้านอุเบกขา โดยสรุปได้ดังนี้

๑) ด้านเมตตา

ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีความยุติธรรมช่วยเหลือ ดูแล เอาใจใส่ด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการปฏิบัติราชการ

๒) ด้านกรุณา

ผู้บริหารให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน มีความเสียสละ และคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของบุคลากร

๓) มุทิตา

ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค มีใจเป็นกลาง ปราศจากอคติต่อบุคลากรในทุกระดับ ยึดหลักความรู้ความสามารถ ส่งเสริมให้คนขยันได้เลื่อนได้เลื่อนขั้น และชื่นชมยินดีเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาประสบความสำเร็จ

๔) อุเบกขา

ผู้บริหารยึดมั่นกฎระเบียบ บริหารงานด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจปัญหา